

Brüssel, 12. oktoober 2026
(OR. en)

14250/26

CLIMA 524
ENV 1204
ONU 65
DEVGEN 165
ECOFIN 1287
ENER 641
MAR 162

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni (UNFCCC) osaliste konverentsi 31. istungjärgu (COP31) ettevalmistamine (Antalya, Türgi, 9.–20. november 2026) – Nõukogu järeldused

Delegatsioonidele edastatakse lisas 12. oktoobril 2026 toimunud nõukogu 4200. istungil heaks kiidetud nõukogu järeldused eespool nimetatud teemal.

**Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni (UNFCCC) osaliste
konverentsi 31. istungjärgu (COP31) ettevalmistamine
(Antalya, Türgi, 9.–20. november 2026)**

– Nõukogu järeldused –

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU

1. RÕHUTAB kiireloomulist vajadust saavutada Pariisi kokkuleppe eesmärgid, eelkõige selle 1,5 °C temperatuurieesmärk;
2. PEAB TERVITATAVAKS, et alates Pariisi kokkuleppe vastuvõtmisest on riiklikult kindlaksmääratud panustes ja vähese heitega arengu pikaajalistes strateegiates sõnastatud ühine kliimamuutuste leevendamine toonud kaasa ülemaailmse temperatuuri prognoositud tõusu vähenemise, kuid RÕHUTAB MUREGA, et praegused eesmärgid ja rakendamine on endiselt ebapiisavad, et soojenemine piirduks 1,5 °C-ga;
3. MÄRGIB MUREGA, et ülemaailmne kasvuhoonegaaside heide on jätkuvalt suurenenud ja et 1,5 °C võrra soojenemise piir ületatakse tõenäoliselt järgmistel aastakümnetel; KUTSUB kõiki osalisi, eelkõige peamisi heitetekitajad, TUNGIVALT ÜLES tegutsema võimalikult ambitsioonikalt ja tegema kõik endast oleneva, et taastada 1,5 °C-ga kooskõlas olev trajektoor, ning minimeerima ületamise ulatust ja kestust; RÕHUTAB, et kliimamuutuste pöördumatu mõju minimeerimiseks on vaja praegu vähendada ülemaailmseid heitkoguseid ja vältida soojenemisega seoses iga lisanduvat kraadi murdosa. RÕHUTAB, et 1,5 °C ületamine, kõrgeima taseme saavutamine ja seejärel temperatuuri langemine on parim allesjään võimalus piirata temperatuuri tõusu 1,5 °C-ni või hoida tõus alla 1,5 °C sajandi lõpuks;
4. TULETAB MEELDE oma varasemaid asjakohaseid nõukogu järeldusi ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi kohta ning KINNITAB TAAS, et need on jätkuvalt täielikult kohaldatavad, ning 2026. aasta aprilli järeldusi ELi energia- ja kliimadiplomaatia kohta¹;

¹ 14285/23, 14459/24, 14310/25, 8417/26

ÜLDINE EESMÄRK

5. RÕHUTAB, et COP31 peab tegema selgesti märgatavaid edusamme Pariisi kokkuleppe rakendamisel ning aitama sisuliselt kaasa ülemaailmsete eesmärkide ja rakendamise vahelise lõhe ületamisele, sealhulgas ülemaailmse kliimamuutuste tegevuskava kaudu;
6. RÕHUTAB, et COP31 peab määrama suuna teisele ülemaailmsele kokkuvõttele (GST-2) ja Pariisi kokkuleppe eesmärkide tsüklile, tuginedes esimese ülemaailmse kokkuvõtte (GST-1) tulemustele, kiirendades Pariisi kokkuleppe rakendamist ja aidates kaasa selle eesmärkide saavutamisele;

STRATEEGILINE RAAMISTIK

7. VÕTAB MUREGA TEADMISEKS kliimamuutuste ja jätkuva ülemaailmse energiakriisi kiireneva mõju kodanikele ja ettevõtjatele kogu maailmas; TOONITAB, et kliimamuutused kujutavad endast eksistentsiaalset ohtu inimkonnale, ökosüsteemidele ja elurikkusele ning rahule ja julgeolekule, ning ei jäta puutumata ühtegi riiki, territooriumi ega piirkonda;
8. TUNNISTAB, kui tähtis on fossiilkütustest loobumine õiglasel, nõuetekohasel ja võrdsel viisil, ning lisaks TUNNISTAB, et üleminek taastuvatele ja vähese süsinikuheitega energiaallikatele ning energiatõhususele on keskse tähtsusega energiapuuduse, energia taskukohasuse ja kõigile kättesaadavuse tagamisel, tugevdades samal ajal energiasüsteemi vastupidavust ja vähendades strateegilist sõltuvust;
9. KORDAB LISAKS, kui olulised on üleminek puhtale energiale ja ringmajandus, sealhulgas biomajandus, innovatsiooni, töökohtade loomise, majanduskasvu, kestliku arengu, rahvatervise, kestlike toidusüsteemide, toiduga kindlustatuse ja konkurentsivõime edendajatena, ning et need on peamine vastus kliima- ja keskkonnakriisidele;
10. RÕHUTAB, kui oluline on kliimamuutustele vastupanu võime turvalise, kestliku ja jõuka ühiskonna ja majanduse eeltingimuseks; RÕHUTAB, et kliimamuutuste leevendamine ja nendega kohanemine on kliimamuutustega võitlemisel teineteist täiendavad ja olulised; TULETAB MEELDE, et varajase hoiatamise süsteemide kättesaadavus on kliimamuutustele vastupanu võime oluline osa, eelkõige väikestes arenevates saareriikides ja vähim arenenud riikides;

11. KORDAB, et mõistab resoluutselt hukka Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja, mis on ilmne ÜRO põhikirja ja rahvusvahelise õiguse rikkumine; KORDAB, et tunneb Lähis-Idas valitseva olukorra pärast tõsist muret, mida Euroopa Ülemkogu väljendas oma 2026. aasta juuni järel dustes;

MITMEPOOLSUSE TUGEVDAMINE

12. RÕHUTAB ELi pühendumust mitmepoolsusele ning KINNITAB TAAS ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Pariisi kokkuleppe keskset rolli rahvusvahelistes kliimameetmetes; JÄÄB OOTAMA arutelude edenemist mitmepoolse kliimarežiimi reformi, sealhulgas selle tulemuslikkuse, tõhususe, terviklikkuse ja kaasavuse tugevdamise üle, et tagada selle eesmärgipärasus;
13. RÕHUTAB, kui oluline on kõigi ELi liikmesriikide osalemine 9.–20. novembril 2026 Türgis Antalyas toimuval COP31-l ning konverentsiga seotud asjakohastel kõrgetasemelistel üritustel, ning KINNITAB sellega seoses TAAS ELi liikmesriikide vahelise solidaarsuse põhimõtet;
14. TUNNISTAB seoseid kliimamuutuste, bioloogilise elurikkuse vähenemise, saastuse, kõrbestumise, maakasutuse, raadamise ja veeringe muutuste vahel; TUNNISTAB lisaks maailmamere otsustavat rolli ning suurenevaid ja omavahel seotud mõjusid mere- ja rannikuökosüsteemidele ja -kogukondadele, eelkõige väikestes arenevates saareriikides ja Arktikas; KUTSUB ÜLES tegema tihedamat koostööd ja tugevdama koostoimet teiste rahvusvaheliste organisatsioonide ja protsessidega, eelkõige Rio konventsioonide ja Pariisi kokkuleppe vahel;
15. TUNNISTAB, et mitmepoolne režiim eeldab teabe jagamist ja analüüsi; RÕHUTAB, et teadus peab jääma ülemaailmsete kliimameetmete suunanäitajaks, ning RÕHUTAB vajadust kaitsta selle sõltumatust, usaldusväärsust ja poliitilist tähtsust; KINNITAB VEEL KORD valitsustevahelise kliimamuutuste eksperdirühma (IPCC) ja ülemaailmse kliimaseiresüsteemi esitatud parimate olemasolevate teadusandmete tähtsust ning KUTSUB TUNGIVALT ÜLES jätkama teadmiste jagamist tõelise rahvusvahelise koostöö ja teabe tervikluse alaste jõupingutuste vaimus; TUNNISTAB, et riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil on vaja võtta täiendavaid meetmeid, et vältida üha laiemalt leviva kliimaalase väärinfo ja desinformatsiooni vastu ning tugevdada teabe terviklust;

16. RÕHUTAB, et kliimamuutustega tegelemise meetmete võtmisel peavad kõik osalised kaitsma, austama, edendama ja täitma oma kohustusi, mis tulenevad rahvusvahelisest inimõigustealasest õigusest; RÕHUTAB vajadust kaitsta ja võimestada kodanikuühiskonda, keskkonnaalaste inimõiguste kaitsjaid, lapsi ja noori, soolist võrdõiguslikkust, sealhulgas naisi ja tütarlapsi kogu oma mitmekesisuses kõigis avaliku ja poliitilise elu valdkondades, nagu on sätestatud ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskavas 2020–2024,² kohalikke kogukondi, põlisrahvaid, puuetega inimesi ja haavatavas olukorras olevaid inimesi;
17. TUNNISTAB kliimameetmete ja kaubanduse koostoimet ning JÄÄB OOTAMA parimate tavade ja kogemuste jätkuvat jagamist partneritega kaubandust ja kliimamuutusi käsitleva dialoogi raames, kooskõlas Pariisi kokkuleppe osaliste kohtumisena toimiva osaliste konverentsi seitsmendal istungjärgul (CMA7) antud volitustega;

PARIISI KOKKULEPPE EESMÄRKIDE TSÜKLI ELLUVIIMINE

18. KUTSUB ÜLES riiklikult kindlaksmääratud panuseid tõhusalt rakendama ning KUTSUB neid osalisi, kes ei ole seda veel teinud, TUNGIVALT ÜLES esitama COP31 eel oma riiklikult kindlaksmääratud panused, näidates edusamme, võimalikult suurt ambitsioonikust ning kooskõla 1,5 °C eesmärgiga ja parimate olemasolevate teadusandmetega; KORDAB riiklike kohanemiskavade tähtsust ja TULETAB MEELDE GST-1 üleskutset kõigile osalistele esitada riiklikud kohanemiskavad;
19. TUNNISTAB riiklikult kindlaksmääratud panuste ja riiklike kohanemiskavade rolli kliimamuutuste arengu, leevendamise ja nendega kohanemise riikide-poolse kavandamise kesksete vahenditena ning KUTSUB osalisi ÜLES lisama need riiklikesse investeerimiskavadesse ja riiklikesse platvormidesse; RÕHUTAB ELi pühendumust teha osalistega koostööd, et aidata neid oma riiklikult kindlaksmääratud panuste ja riiklike kohanemiskavade rakendamisel; TULETAB MEELDE eri sektorites kättesaadavaid lahendusi rakendamise kiirendamiseks; RÕHUTAB kohalike ja piirkondlike omavalitsuste märkimisväärset panust kliimaeesmärkide saavutamisse;
20. TUNNISTAB, et tõhustatud läbipaistvusraamistik, sealhulgas selle edusammude täitmise mitmepoolne lihtsustatud hindamine, on oluline panus Pariisi kokkuleppe eesmärkide tsükliksse, ning JÄÄB OOTAMA teise iga kahe aasta tagant esitatava läbipaistvusaruande

² ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskava (2020–2024). Tegevuskava on pikendatud 2027. aastani.

esitamist 31. detsembriks 2026 ja KUTSUB osalisi, kes ei ole veel oma esimest iga kahe aasta tagant esitatavat läbipaistvusaruannet esitanud, ÜLES seda võimalikult kiiresti tegema;

21. RÕHUTAB vajadust rakendada ühiselt kõiki GST-1 tulemusi ja tugineda GST-2 ettevalmistamisel sellest protsessist saadud õppetundidele; TUNNISTAB, kui oluline on õigeaegselt esitada kriitilise tähtsusega sisenditena GST-2 jaoks IPCC seitsmes hindamisaruanne, selliste eksperdiorganisatsioonide nagu ÜRO Keskkonnaprogramm (UNEP), Rahvusvaheline Energiaagentuur ja Rahvusvaheline Taastuvenergia Agentuur (IRENA) aruanded, ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni riiklikult kindlaksmääratud panuse ja iga kahe aasta tagant esitatava läbipaistvusaruande kokkuvõtvad aruanded ning ülemaailmse kliimamuutuste tegevuskava ning eesistujariigi juhitud ja mitut sidusrühma hõlmavate algatuste tulemused;

PRAKTIILISED TULEMUSED JA RAKENDAMINE

22. RÕHUTAB, kui oluline on, et COP31 saavutaks tulemuse, mis aitab kaasa kliimamuutuste leevendamise meetmete kiirendamisele ja nende rakendamisele kooskõlas 1,5 °C eesmärgiga; KUTSUB sel eesmärgil ÜLES kiirendama üleminekut puhtale energiale puhta elektrifitseerimise suurendamise kaudu ja GST-1 tulemuste rakendamist, sealhulgas fossiilkütustest loobumist õiglase, nõuetekohasel ja võrdsel viisil; kolmekordistama taastuvenergiat, kahekordistama energiatõhususe parandamist, vähendama kogu maailmas muu kui CO₂ heidet, eelkõige metaaniheidet, ning peatama raadamist ja pöörama seda ümber 2030. aastaks, tuginedes samal ajal ka ülemaailmsele kliimamuutuste tegevuskavale;
23. KUTSUB ÜLES tagama COP31 läbirääkimistel piisavalt ruumi kliimamuutuste leevendamise arutamiseks, ning VÕTAB KOHUSTUSE aktiivselt uurida viise, kuidas tugevdada kliimamuutuste leevendamise meetmeid ja nende rakendamist, tõhustades ja sidudes paremini olemasolevaid ja uusi kokkuleppeid ja päevakorrapunkte; TUNNISTAB, et kliimamuutuste leevendamise tööprogramm, Belémi 1,5 °C missioon, algatus „Global Implementation Accelerator“, ülemaailmne kliimamuutuste tegevuskava ja eesistujariigi algatused, sealhulgas COP30 eesistujariigi tegevuskavad, võivad aidata seda saavutada; RÕHUTAB sellega seoses, kui oluline on jätkata ja tugevdada kliimamuutuste leevendamise tööprogrammi COP31-1;
24. KINNITAB TAAS ELi pühendumust õiglasele üleminekule kogu maailmas, mis on kliimapoliitikale üldsuse heakskiidu saamise aluseks ja mis võimaldab saavutada kliimaeesmärke; KUTSUB OSALISI ÜLES rakendama õiglase ülemineku mehhanismi, et

aidata kaasa 1,5 °C-ga kooskõlas olevale riigisisesele kliimapoliitikale, mis on sotsiaalselt õiglane ja kaasav, pannes rõhku suunistele, koordineerimisele, sidusrühmade kaasavale osalemisele ja suutlikkuse suurendamisele;

25. võttes arvesse kliimamuutuste kasvavat mõju kogu maailmas, KINNITAB TAAS ELi pühendumust ülemaailmse kohanemiseesmärgi saavutamisele ja Araabia Ühendemiraatide ülemaailmse kliimakerksuse raamistiku rakendamisele, mis on kliimamuutustele vastupanuvõimelise arengu peamised vahendid;
26. KINNITAB TAAS ELi pühendumust kohalike kogukondade ja põlisrahvaste platvormi Bakuu tööplaani ja Belémi soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava rakendamisele ning ambitsioonika, põlvkondadevahelise ja interseksionaalse kliimateadlikkuse suurendamise algatuse tegevuskava elluviimisele, et veelgi tugevdada kodanikuühiskonna rolli kliimameetmete kavandamisel ja rakendamisel ning tugevdada teabe terviklust ja juurdepääsu usaldusväärsetele ja parimatele kättesaadavatele teadusandmetele;

KLIIMAMEETMETE RAHASTAMINE JA TOETUS

27. TULETAB MEELDE 9. oktoobril 2026 heaks kiidetud nõukogu järeldusi rahvusvahelise kliimameetmete rahastamise kohta;³
28. RÕHUTAB, kui oluline on suurendada kliimameetmete rahastamise kaasamist arengumaade jaoks uue ühise kvantifitseeritud eesmärgi läbipaistva rakendamise kaudu, sealhulgas toetades kliimamuutuste leevendamist ja nendega kohanemist, hõlmates kahju ja kahjustusi, eelkõige kõige haavatavamates riikides, nagu vähim arenenud riigid ja väikesed arenevad saareriigid, ning KINNITAB sellega seoses TAAS üleskutset jõupingutusteks kliimamuutustega kohanemise rahastamist 2035 aastaks kolmekordistada; TUNNISTAB, et avaliku sektori rahastamisest üksi ei piisa, et katta Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamiseks vajalik rahastamismaht, ning et on vaja suurendada rahastamist kõigist allikatest ja laiemast rahastamisse panustajate ringist;
29. RÕHUTAB, kui oluline on vähendada olemasolevaid piiranguid, probleeme, süsteemide ebavõrdsust ja takistusi juurdepääsul kliimameetmete rahastamisele; TERVITAB käimasolevaid jõupingutusi parandada juurdepääsu kliimameetmete rahastamisele ning RÕHUTAB oma valmisolekut jätkata selliseid jõupingutusi, KUTSUDES samal ajal kõiki

³ 14090/26

osalejaid ÜLES tegema koostööd, et parandada arenguriikide, eelkõige vähim arenenud riikide ja väikeste arenevate saareriikide juurdepääsu rahastamisele, sealhulgas COP31 eesistujariikide juhtimisel, et võtta sel aastal konkreetseid meetmeid edasiste edusammude tegemiseks;

30. TULETAB MEELDE, et EL ja selle liikmesriigid koos Euroopa Investeerimispannaga on suurimad rahvusvahelise avaliku sektori kliimarahastuse andjad;
31. RÕHUTAB, et rahastamisvoogude vastavusse viimine liikumisega vähese kasvuhoonegaaside heite ja kliimamuutustele vastupanuvõimelise arengu suunas on nii ELi-sisene kui ka rahvusvaheline jõupingutus, mis on oluline kliimameetmete rahastamise suurendamiseks kõigist allikatest ja kapitali suunamiseks suure heitega investeringutelt mujale; TUNNISTAB uuenduslike võimalike rahastamisallikate, sealhulgas süsiniku hinnastamise, heitkogustega kauplemise ja süsinikuturgude kasvavat rolli;
32. RÕHUTAB, kui olulised on tõhusad riigisisised süsiniku hinnastamise meetmed, mis on kõige tulemuslikumad ja kulutõhusamad viisid heitkoguste vähendamiseks, ning nende potentsiaali rahastamisvoogude ümbersuunamiseks kliimameetmetesse;

KOALITSIOONIDE JA PARTNERLUSTE ROLL

33. TUNNISTAB ülemaailmse kliimamuutuste tegevuskava kasvavat tähtsust rakendamise edendamisel ja edusammude saavutamisel ning Tervitab COP30 eesistujariigi jõupingutusi tuua sellesse tegevuskavasse rohkem struktuuri ja vastutust; Innustab COPi praeguseid ja tulevasi eesistujariike seda edasi arendama; TUNNISTAB lisaks olulist rolli, mis on kliimameetmete ülemaailmse rakendamise edendamisel mõnepoolsetel algatustel, näiteks Colombias Santa Martas toimunud esimene fossiilkütustest loobumist käsitlev konverents;
34. RÕHUTAB eelkõige, et puhta elektrifitseerimise kiirendamine kogu maailmas saab olema keskse tähtsusega, et seada suuremaid eesmärke, laiendada rakendamist ning tugevdada rahvusvahelisi partnerlusi ja koalitsioone kliimameetmete valdkonnas, ning Võtab seetõttu TEADMISEKS ühisavalduse, mis käsitleb algatuse „Electrify Now“ käivitamist kõrgetasemelise platvormina, mille eesmärk on kiirendada maailmamajanduse elektrifitseerimist;

35. JÄÄB OOTAMA arutelusid seoses järgmise COP31 eesistujariigi esitatud algatuste rakendamisega järgmistes valdkondades: elektrifitseerimine, jäätmevabadus ja metaaniheite vähendamine, vastupidavad linnad ja hooned, keskkonnahoidlik industrialiseerimine, teadlikkus kõigis valdkondades ja algatus „Climate Implementation Bridge“;

KOKKUVÕTE

36. RÕHUTAB, et COP31/CMA8 peab olema pöördepunktiks Pariisi kokkuleppe täitmisel ja rakendamisel; KINNITAB VEEL KORD, et ülemaailmne kogukond suudab ambitsioonika ja koordineeritud rahvusvahelise tegevuse kaudu endiselt saavutada Pariisi kokkuleppe eesmärgid ja hoida 1,5 °C temperatuurieesmärgi saavutamine käeulatuses.
-